

Muzej
novejše in
sodobne
zgodovine
Slovenije

Pedagoški programi

Šolsko leto
2023/2024

Muzej novejše in sodobne zgodovine Slovenije

Pedagoški programi za šolsko leto 2023/2024

Letnik 11, 2023
ISSN 2385-9989

Izdal in založil:

Muzej novejše in sodobne zgodovine Slovenije
zanj v. d. direktorja mag. Nataša Robežnik

Avtorice besedil:

mag. Nataša Robežnik, dr. Monika Kokalj Kočever

Fotografije:

Sarah Poženeš, Sašo Kovačič, Jure Stušek

Oblikovanje:

Tomaž Perme

Tisk:

Tiskarna Januš d. o. o.

Naklada:

900 izvodov

Ljubljana, junij 2023

Informacije in najava obiska
po elektronski pošti
prijava@muzej-nz.si

po telefonu
01 300 96 21 / 051 353 901

več informacij
www.muzej-nz.si

Pedagoški programi

- 1** Kaj vam nudimo?
- 2** Izpostavljeno v šolskem letu 2023/24
- 6** Pregledno vodstvo
- 8** Ustvarjalne delavnice
- 15** Učne ure
- 25** Učne ure za maturante
- 26** Otroški abonma
- 27** Dan spomina na žrtve holokavsta
- 27** Ana Frank – zgodba za sedanjost
- 28** Potujoče razstave
- 32** Razstave na gradu Rajhenburg
- 36** Muzej na spletu

Kaj vam nudimo?

Učenje v Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije

Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije predstavlja slovensko novejšo zgodovino. Z razstavno in publicistično dejavnostjo pripoveduje zgodbe o 20. in 21. stoletju ter nudi bogastvo možnosti za učenje. S pedagoškimi programi omogoča krepitev učnih, inovativnih in vseživljenjskih veščin učencev. Šolski obiski so dopolnitev učnih načrtov, npr. pri zgodovini, aktivnem državljanstvu, geografiji in umetnosti.

Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije

se nahaja na robu parka Tivoli, tik ob Hali Tivoli. Svoje prostore ima v baročnem dvorcu iz sredine 18. stoletja, danes imenovanem Cekinov grad. Razkriva slovensko zgodovino od začetka prve svetovne vojne do današnjih dni. Spektakularne zbirke, originalni predmeti in zgodbe iz življenja v 20. in 21. stoletju vas popeljejo skozi burnih 100 let slovenske zgodovine.

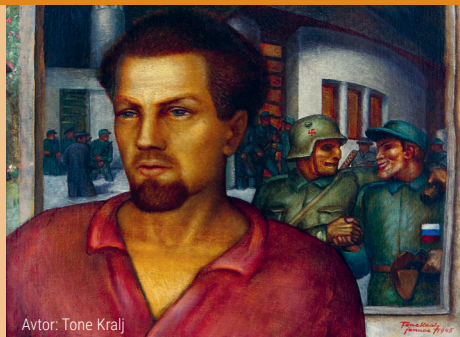
Depoji državnih muzejev v Pivki

so depoji treh nacionalnih muzejev, ki so svoje prostore dobili v nekdanji vojašnici JLA v Pivki. Objekt združuje dve vrsti depojev: zaprte in ogledne. Depoji hranijo veliko število zbirk s področja zgodovinske, tehnične, arheološke in umetnostnozgodovinske dediščine slovenskega naroda. Upravitelj depojev je Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

Na spletni strani www.muzej-nz.si so objavljena raznovrstna digitalna gradiva, ki lahko služijo kot pomoč pri podajanju ali utrjevanju snovi iz slovenske zgodovine 20. in 21. stoletja. Več informacij na strani **34**.

Oglejte si Izpostavljenost v muzeju, kjer prikazujemo aktualne vsebine v šolskem letu 2023/24, in obiščite našo spletno stran www.muzej-nz.si za dodatne informacije.

Avtor: Tone Kralj

Kruha in iger: Slikarstvo Toneta Kralja 1941–1945

(14. 6. 2023–10. 12. 2023)

Občasna razstava

Razstava *Kruha in iger: Slikarstvo Toneta Kralja 1941–1945* predstavlja slikarska dela, ki jih je ustvaril Tone Kralj v obdobju druge svetovne vojne, ki veljajo za simbol kljubovanja proti fašizmu in raznarodovanju v obliki umetnosti. Že v času nastanka so bila ta dela spodbuda slovenskim prebivalcem in pojem upora v sliki. Danes veljajo za poveden dokument časa, primer drzne samosvoje ustvarjalne poti umetnika in tudi primer moči oz. vpliva, ki jo lahko ima umetnost v družbi. Muzej novejši in sodobne zgodovine Slovenije hrani več likovnih del Toneta Kralja iz tega obdobja, med drugim sliko *Streljanje talcev, 13. 10. 1942*, ki je pravzaprav dvostranska slika. Na hrbtno stran platna je vključen še en motiv, ki ga je naslikal Tone Kralj, vendar je bil delno prekrit z barvnim premazom. Konservatorsko-restavratorski poseg na sliki je odstrl zanimivo in kompleksno delo z naslovom *Panem et circenses* (slo. *Kruha in iger*), ki obravnava sočasno politično situacijo in pozicijo posameznikov znotraj nje. Delo smo raziskali v sodelovanju umetnostnozgodovinske, zgodovinske in konservatorke-restavratorke stroke. Na razstavi na primeru slike *Panem et circenses* predstavljamo tudi ta proces interdisciplinarnega dela, izsledke raziskav in ponujamo interpretacijo obravnavane slike.

Napovedujemo

Zimske olimpijske igre: Zapuščina ZOI Sarajevo 1984

(15. 1. 2023–15. 3. 2023)

Občasna razstava

Pred štirimi desetletji se je od 8. februarja do 19. februarja 1984 v Sarajevu odvijalo največje športno tekmovanje, zimske olimpijske igre, na katerih so sodelovali številni Slovenci. Pomembno vlogo so odigrali tako pri organizaciji olimpijade kot tudi v športnem, tekmovalnem smislu. Še danes prepoznana maskota volk Vučko je plod slovenskega oblikovalca, nepozabna ostaja tudi osvojitev prve zimske olimpijske medalje, ki jo je za takratno SFR Jugoslavijo osvojil Slovenec Jure Franko.

Razstava bo ponudila vpogled v štiridesetletno zapuščino sarajevskih olimpijskih iger. Poskrbela bo za preplet nostalgije ter dosežkov športnic in športnikov, doseženih v zadnjih treh desetletjih. Pozabili ne bomo niti na prva zimski odličja za samostojno Slovenijo, ki so jih alpski smučarji osvojili v Albervillu leta 1994. Mesto na razstavi bodo kot najuspešnejše zimske olimpijske igre Slovencev dobile tudi ZOI leta 2014 v Sočiju. Spremljevalni pedagoški program bo skupaj z vodstvom omogočal celodnevno športno aktivnost ter s tem primernost razstave za različne starostne skupine, od predšolskih otrok do srednješolcev.

Izpostavljeno v muzeju

Napovedujemo

Zdravstvo in medicina na Slovenskem od začetka 20. stoletja do danes. Izbrana poglavja.

(15. 4. 2023–15. 11. 2023)

Občasna razstava

Tematsko široka tema bo predstavljena z izbranimi zgodbami in izstopajočim gradivom številnih slovenskih muzejev in sorodnih ustanov ter obsežnim publicističnim opusom Inštituta za zgodovino medicine. Obiskovalec bo spoznal zanimivo zgodovino javnega in bolnišničnega zdravstva, delovanje zdravstvenega osebja v izrednih razmerah (vojne, obsežnejše prometne in naravne nesreče ...), nalezljive bolezni in epidemije (od španske gripe do Covid 19) ter najodmevnejše dosežke slovenske medicine in zdravstva predvsem v Republiki Sloveniji. Na razstavnem prehodu med predmeti, fotografijami, dokumenti, filmskimi posnetki in pričevanji bo predstavljena marsikatera, do sedaj redko videna in slišana zanimivost iz zgodovine slovenskega zdravstva in medicine v 20. in 21. stoletju.

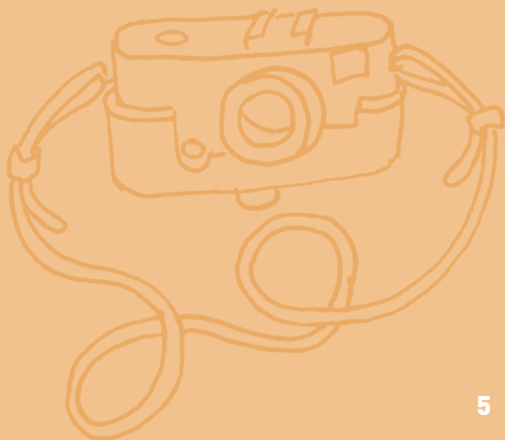
Podrobnejši pedagoški program ob razstavi z delavnicami in učnimi urami bomo objavili pred odprtjem razstave na muzejski spletni strani.

Domača omarica za shranjevanje zdravil. Foto: Sarah Požnenel.

»Razstave so odlična dopolnitev učne snovi, ki jo obravnavamo v šoli.«

Profesorica, gimnazija

Izpostavljeno v muzeju

**»Komunikacija z zaposlenimi
v muzeju teče gladko, vedno so
pripravljeni na sodelovanje.«**

Profesorica, srednja šola in gimnazija

Slovinci v 20. stoletju Stalna razstava

Sprehodite se skozi pregledno razstavo o slovenski zgodovini od začetka prve svetovne vojne do danes. Razstavna pripoved z navdihujočimi predmeti in zgodbami popelje obiskovalca skozi kaverno iz prve svetovne vojne, mimo Kraljevine SHS do osebnih pripovedi in izkušenj druge svetovne vojne ter naprej v obdobje socializma v nekdanji skupni državi Jugoslaviji. Razstava se nadaljuje prek demokratičnega vrenja v osemdesetih do osamosvojitve v devetdesetih in življenja v samostojni Sloveniji. Konča se z mednarodnim povezovanjem Slovenije in predsedovanjem Slovenije Svetu EU v letu 2008.

Izpostavljeno v muzeju

Gostovanja razstav

Gostite na šoli eno od štirih razstav in dovolite, da pride muzej do vas. Razstave, ki so v šolskem letu 2023/24 pripravljene za gostovanje, so: *Življenje v nemških koncentracijskih taboriščih, Slovenci v nemških koncentracijskih taboriščih – predmeti iz taborišč, Ana Frank – Zgodba za sedanjost in Fotografije iz Auschwitza.*

Ob gostovanju razstave lahko organiziramo tudi tematsko učno uro in priprave, na katerih učence opolnomočimo, da lahko samostojno vodijo po razstavi. Postavljanje razstave in uvajanje traja en šolski dan, pri Ani Frank dva dni.

Dan spomina na žrtve holokavsta

Spoznajte izkušnjo življenja v taborišču v času 2. svetovne vojne. Ob dnevu spomina na žrtve holokavsta bomo 24. 1. 2024 gostili pričevalca. Poleg pričevanja bomo od 23. do 25. januarja 2024 pripravili tudi učne ure, vezane na tematiko nemških koncentracijskih taborišč in holokavsta. Vsi dogodki bodo organizirani na daljavo.

“V svojem in imenu vseh prisotnih se zahvaljujem za izvedeno delavnico. Učenci so z zanimanjem spremljali predstavitev, izpostavili so, da jih redko kdaj kaj tako pritegne, da ostanejo pozorni vseh 60 min, vseh jim je bilo, da sta pokazali ohranjene predmete, predvsem so jih navdušile tarok karte in ostale slike, ki so jih narisali taboriščniki, zanimivo sta pripovedovali.”

Učiteljica, zgodovina na predmetni stopnji

Pregledno vodstvo

**Dopolnitev učnega načrta
AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO**

Pregledno vodstvo po stalni razstavi Slovenci v 20. stoletju

OŠ/2. in 3. triada, SŠ

Voden ogled razstave

Učencem in dijakom približa slovensko zgodovino od začetka 20. stoletja do današnjih dni preko pogovorov o ključnih dogodkih preteklega stoletja. Na voljo so tudi delovni listi, prilagojeni starosti otrok, in vodeni ogledi, osredotočeni le na posamezno zgodovinsko obdobje, kot so prva ali druga svetovna vojna, obdobje med vojnami, obdobje od 1945 do 1961 ali obdobje od 1961 do 1980 ter demokratizacija in osamosvojitve Slovenije.

V vodstvo po stalni razstavi redno vključujemo zgodbe in anekdote iz slovenske zgodovine 20. stoletja. S tem želimo učencem in dijakom približati zgodovino in jim dati sidra, na katera navežejo snov, ki jo slišijo pri pouku.

Trajanje: 90 minut

Delovni listi: OŠ/2. in 3. triada, SŠ

Vstopnina v muzej (za ogled vseh razstav): 4 EUR/osebo

Vodstvo: 1 EUR/osebo

**»Odlična vodenja, prilagojena
starostnim stopnjam.«**

Profesorica, gimnazija

Vodstvo po občasni razstavi Kruha in iger: Slikarstvo Toneta Kralja 1941–1945

(14. 6. 2023–10. 12. 2023)

OŠ/3. triada, SŠ

Raziskovalni ogled razstave

Toneta Kralja sta globoko zaznamovali obe svetovni vojni. Prvo je kot 17-letni fant izkusil na fronti ob reki Piavi. Druga in čas med obema vojnami pa sta mu pokazala, do kakšnih skrajnosti lahko pride človeška norost. Fašistični pritisk in vse hudo je sprejel kot izziv in ustvaril izvirni nezamenljivi slog. V vsakem prizoru je našel priložnost, da je v poslikave vpletel narodnostni utrinek, skrbno je izbral barvno simboliko, atribute in vloge upodobljenih osebnosti.

Ob Kraljevih delih bomo z učenci in dijaki spoznavali družbeno življenje njegovega časa, posvetili se bomo motivom in simboliki ter predstavili zgodovinske okoliščine, ki so zaznamovale njegovo likovno ustvarjanje. Poleg likovnih del bodo predstavljeni tudi restavratorski posegi, saj je prav restavratorski poseg na delu *Panem et circenses* spodbudil pripravo razstave.

Trajanje: 60 minut

Vstopnina v muzej (za ogled vseh razstav):

4 EUR/učenca ali dijaka

Vodstvo: 1 EUR/osebo

Pregledno vodstvo

Foto: Janez Pukšič

Pregledno vodstvo po občasni razstavi Sarajevo 1984

OŠ/2. in 3. triada, SŠ

Raziskovalni ogled razstave

Voden ogled razstave bo prilagojen različnim starostnim stopnjam. Z razstavo bomo pričarali vzdušje olimpijskih iger in otvoritvene slovesnosti ter dali poudarek simboliki, ki jo olimpijsko tekmovalstvo nosi s seboj. Preko predmetov in zapuščine ZOI Sarajeva 1984 bodo učenci spoznali tako organizacijsko kot športno vlogo Slovencev na igrah ter izvedeli, zakaj so se ravno te igre tako ukoreninile v zgodovino Slovencev. Poseben trenutek na razstavi bo predstavljala še t. i. »soba spominov«, ki bo učence popeljala v osemdeseta leta. Prostor bo omogočal vpogled in možnost za pogovor o spremembah naše družbe in vsakdana v zadnjih štirih desetletjih.

Trajanje: 90 minut

Delovni listi: OŠ/2. in 3. triada, SŠ

Vstopnina v muzej (za ogled vseh razstav): 4 EUR/osebo

Vodstvo: 1 EUR/osebo

»Snov je bila podana zelo zanimivo, tako, da sploh nisem opazila, kdaj je minilo 60 minut.«

Učiteljica, zgodovina na predmetni stopnji

Pregledno vodstvo po občasni razstavi Zdravstvo in medicina na Slovenskem od začetka 20. stoletja do danes. Izbrana poglavja.

OŠ/2. in 3. triada, SŠ

Voden ogled razstave

Vodstvo po občasni razstavi bo različnim starostnim skupinam približalo izbrane teme iz zanimive zgodovine slovenskega zdravstva in medicine v 20. in 21. stoletju. Obiskovalci bodo spoznali delovne obleke in prisegi zdravnikov ter osebja zdravstvene nege, izvedeli, kdaj je začel delovati prvi zdravstveni dom, in se seznanili s turbulentno zgodovino največje bolnišnice v slovenskem prostoru. Ogledali si bodo vojaška nosila in sanitetni nahrbtnik iz 1. svetovne vojne, operacijsko mizo iz partizanske bolnišnice in prislunhili spominom zdravnika iz obdobja osamosvojitvene vojne leta 1991. Nedvomno jih bodo pritegnila imponantna »železna pljuča«, ki so omogočala dihanje pacientom z otroško paralizo, ter predstavitev nalezljivih, danes večinoma ozdravljivih, bolezni. Če vas zanima tudi, kako je izgledala naprava za zunaj telesni krvni obtok in kdaj je potekala prva operacija na odprtem srcu ter drugi najbolj izstopajoči dosežki slovenske medicine in zdravstva od začetka 20. stoletja do danes, razstave in vodstva po njej nikakor ne smete zamuditi.

Trajanje: 60 minut

Delovni listi: OŠ/2. in 3. triada, SŠ

Vstopnina v muzej (za ogled vseh razstav): 4 EUR/osebo

Vodstvo: 1 EUR/osebo

Foto: Marjan Ciglič.

Ustvarjalne delavnice

Kaj sta počela babica in dedek, ko sta bila mlada?

V/4+, OŠ/1. triada

Interaktivna športna delavnica

Aktivna delavnica, kjer se igramo stare, že pozabljene otroške igre, kot so *Bratec*, reši me, *Oxford–Cambridge*, *Pridi*, greva plesat, *Ljubljana–Zagreb–Beograd*, *Teta potuje* in druge. Z igrami spodbujamo gibalne spretnosti, petje in otroško ustvarjalnost. Igre izvajamo v dogovoru z vzgojitelji in učitelji. Običajno izvajamo igre, ki jih otroci še ne poznajo. **Delavnica lahko tudi gostuje v vašem vrtcu ali na vaši šoli.**

Trajanje: 60 minut

Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

Veste, kaj je muzej?

V/4+, OŠ/1. triada

Interaktivno vodstvo in ustvarjalna delavnica

Muzejski pedagog z različnimi vprašanji aktivno vključi otroke v pogovor o muzeju. Otroci spoznajo, kaj je muzej, kaj hrani, kako pridejo predmeti v muzej in kaj nato z njimi v muzeju počnemo. Obisk obsega sprehod skozi stalno razstavo in ustvarjalno delavnico, na kateri izdelamo pomemben izum 20. stoletja – računalnik.

Trajanje: 60 minut

Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

Ne spreglejte:

ABONMA za predšolske skupine (str. 26)

»Zanimive igre, ki se jih v vrtcu še nismo igrali. Otroci komaj čakajo, da se jih ponovno igramo na igrišču v vrtcu. Igro s plesom bomo vključili tudi v zaključni nastop.«

Vzgojiteljica, oddelek 5-6 let

Ustvarjalne delavnice

Foto: Edi Šelhaus

Izdelaj svoj periskop

V/4+, OŠ/1. in 2. triada

Ustvarjalna delavnica

Veste, kaj je periskop? Veste, da je »obvaroval« glave vojakov na fronti? Na razstavi si bomo ogledali originalen periskop, ki ga je v času prve svetovne vojne izumil Slovenec Fridolin Kavčič. Otroci bodo iz papirja izdelali svoj periskop in se z njim na veliko zabavali, ko bodo gledali izza vogala.

Trajanje: 60 minut

**Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);
3 EUR/učenca**

Še veste, kako so nekoč živeli?

V/4+, OŠ/1. in 2. triada

Tematski pogovor in ustvarjalna delavnica

Na delavnici spoznamo, kako se je vsakdanje življenje ljudi spremenilo od začetka 20. stoletja do danes. Odkrivamo, kako so se nekoč prevažali, kako so se sporazumevali na daljavo, s kakšnimi pripomočki so kuhali, kako so se igrali in kako so bili oblečeni. Na koncu vsak otrok izdela časovni trak s pomembnimi dogodki iz svojega življenja. Delavnica spodbuja kreativnost in razmišljanje ter pomeni nadgradnjo spoznanj, osvojenih v vrtcu ali šoli.

Trajanje: 60 minut

**Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);
3 EUR/učenca**

Ustvarjalne delavnice

Obleka naredi človeka

V/4+, OŠ/1. in 2. triada

Tematski pogovor in ustvarjalna delavnica

Obleka poleg estetske govorice tudi sporoča, ali smo namenjeni na zabavo ali pripravljeni za delo, ali smo premožni ali revni, stari ali mladi. V prvem delu se bomo pogovorili o tem, kje so včasih kupili obleke in kdo jih je sešil ter s pomočjo fotografij primerjali oblačila za različne priložnosti nekoč in danes. Spoznali bomo tudi, kako so nekdaj prali perilo. V drugem delu bomo veselo ustvarjali. Otroci bodo lahko z barvami po svoje »oblekli« prijaznega pravljničnega kosmatinca.

Trajanje: 60 minut

Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

Uokvirji svojo družinsko fotografijo

V/4+, OŠ/1. triada

Tematski pogovor in ustvarjalna delavnica

Ustvarjalna delavnica, na kateri otroci izdelajo svoj pisan okvir za fotografijo. Družinsko fotografijo prinese vsak otrok sam. Priporočena velikost fotografije je 10 x 15 cm. Preden začnemo ustvarjati, spoznamo, kako so včasih nastale fotografije. Nekatero stare fotografije si tudi skupaj ogledamo.

Trajanje: 60 minut

Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

Časovni stroj

V/4+, OŠ/1. in 2. triada

Interaktivna delavnica

Na delavnici se bomo s pomočjo časovnega stroja podali v zgodovino. Skupaj bomo ugotovili, kakšen je bil včasih prevoz, kako je potekala komunikacija na daljavo, s kakšnimi igrači so se igrali, kako so poskrbeli za umazano perilo, kakšno hrano so jedli. Vse to in še več v primerjavi z razvojem do današnjega načina življenja. V raziskovanje bomo vključili čim več čutil.

Trajanje: 45 minut

Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

Izdelaj svoja 3D očala

V/4+, OŠ/1. in 2. triada

Tematski pogovor in ustvarjalna delavnica

Ali veste, kako nastane 3D fotografija? Ste si že pogledali kakšno 3D risanko ali film, za katera ste potrebovali prav posebna očala? Na delavnici se pogovorimo, kako nastanejo 3D fotografije in si s pomočjo 3D očal pogledamo nekaj primerkov. Na koncu otroci izdelajo svoja 3D očala.

Trajanje: 60 minut

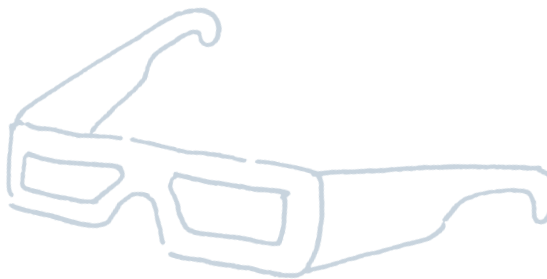
Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

»Čisto vse delavnice v okviru abonmaja so bile dobre. Res smo bili zadovoljni.«

Vzgojiteljica, oddelek 5-6 let

Ustvarjalne delavnice

Delavnica izdelave fotografij brez fotoaparata

V/4+, OŠ/1., 2. in 3. triada, SŠ

Ustvarjalna delavnica razvijanja fotografij

Vlastja Simončič (1911–2000) je bil mednarodno priznani umetniški fotograf in fotografski pedagog. Razvil je fotografske postopke za izdelavo fotografij brez fotografskega aparata in temnice. Kot je zapisal sam, so tehnike dokaj enostavne in zato primerne tudi za predšolsko mladino. Otroci bodo eksperimentirali in razvijali svojo ustvarjalnost v tehnikah risanja in slikanja na svetlobi – izdelovali bomo starograme in kemograme. Delavnica je prilagojena starostni stopnji otrok.

Trajanje: 45 minut

Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

Le kaj pomeni ta simbol?

V/4+, OŠ/1. in 2. tirada

Likovna ustvarjalna delavnica ob razstavi Toneta Kralja

Na ustvarjalni delavnici se bomo najprej pogovorili o simbolih, kaj predstavljajo in zakaj jih sploh upodabljamo v likovni umetnosti. Vsak otrok bo narisal sliko in vanjo vključil svoje simbole. Ustvarjali bomo s tempera barvami na papirju.

Trajanje: 60 minut

Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

Ustvarjalne delavnice

Migi, migi, migamo vsi

V/4+, OŠ/1. in 2. triada

Športna delavnica ob razstavi Zimske olimpijske igre

Na športnem poligonu, ki ga je posebej za otroke pripravil priznani športni pedagog, se otroci spoznavajo z osnovnimi naravnimi oblikami gibanja (hoja, tek, plazenje, skok, kotaljenje, metanje). Z določenimi vajami razvijajo osnovne motorične spretnosti kot so gibljivost, moč, koordinacija in ravnotežje. Poligon izvajamo v naravi, v primeru slabega vremena in pozimi pa v dvorani. Prilagojen je starosti otrok.

Trajanje: 60 minut

Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);

3 EUR/učenca

***“O super, poligon, to
pa zagotovo gremo.”***

Vzgojiteljica, 5-6 let

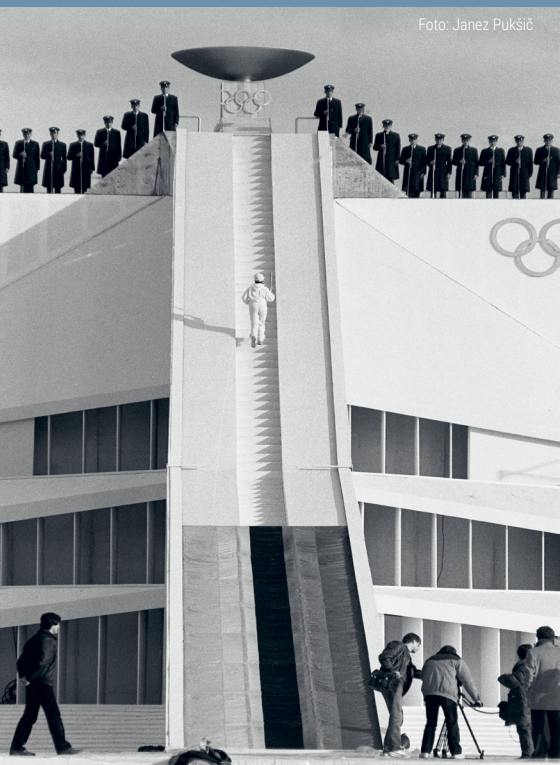

Foto: Janez Pukšič

Foto: Janez Pukšič

Zimski športni dan na drsalkah

V/5+, OŠ/1., 2. in 3. triada

**Športna delavnica ob razstavi
Zimske olimpijske igre**

Znaš drsati? Super. Če ne, ni problema. Pridi in se nauči drsati ter uživaj na ledu. V okviru razstave Sarajevo 1984 bomo pred Halo Tivoli postavili ledeno ploskev, kjer se bodo otroci lahko učili drsati in se predali užitkom na ledu.

Trajanje: 60 minut

**Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);
3 EUR/učenca**

Olimpijska bakla

V/4+, OŠ/1. in 2. triada

**Ustvarjalna delavnica ob razstavi Zimske
olimpijske igre**

Kaj so olimpijski krogi? Kdo nosi olimpijsko baklo? Za uvod v delavnico se bomo z otroci najprej sprehodili skozi razstavo in z interaktivnimi igrami spoznali olimpijske simbole ter njihov pomen. V drugem delu delavnice bodo otroci veselo ustvarjali in izdelali čisto svojo olimpijsko baklo. Ustvarjali bomo v tehniki striženja in lepljenja.

Trajanje: 60–90 minut

**Cena: 2,00 EUR/otroka (predšolske skupine);
3 EUR/učenca**

Učne ure za osnovne šole

Tehnološki napredek v moderni dobi

OŠ/2. in 3. triada

Tematski pogovor in kreativno izražanje

V 20. stoletju so ljudje iznašli veliko tehničnih novosti, ki so močno spremenile naše vsakdanje življenje. Učenci aktivno in na zabaven način odkrivajo in spoznavajo pomembne izume 20. stoletja ob igrah »pantomime« in »nariši ali opiši«. Vsak izum je predstavljen z anekdoto ali zgodbo, da ga še podrobneje spoznamo.

Trajanje: 45 minut

Cena: 3 EUR/učenca

Spoznavanje države Republike Slovenije

OŠ/2. in 3. triada

Učna ura z vprašanji in odgovori

V obliki zabavnega tekmovalnega kviza spoznavamo državo Republiko Slovenijo, njeno ozemlje in pokrajine ter sosednje države. Spoznamo organiziranost slovenske države. Pogovorimo se o državnih simbolih – himni, zastavi in grbu. Naučimo se, katere narodne manjšine živijo v Sloveniji in kje živijo Slovenci v zamejstvu in po svetu. Za konec spoznamo tudi, kako je Slovenija povezana z Evropsko unijo. Skupina, ki zbere več točk, je na koncu tudi nagrajena.

Trajanje: 45 minut

Cena: 3 EUR/učenca

Učne ure za osnovne in srednje šole

Časovnica

OŠ/2. in 3. triada, SŠ

Razporejanje raznovrstnih zgodovinskih virov

Učna ura, na kateri učenci ali dijaki z zgodovinskimi viri sami sestavijo časovni trak zgodovine 20. stoletja. Dodajajo ključne politične, gospodarske in kulturne dogodke, fotografije, izume in predmete. Tako lažje vizualizirajo sočasnost dogodkov, se o njih pogovorijo in si tudi več zapomnijo. Učenci ali dijaki ponovijo snov, pridobijo vizualen pregled posameznega obdobja in se bolje časovno orientirajo. Delavnico priporočamo vsem skupinam, ki si bodo ogledale stalno razstavo.

Trajanje: 45 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

»Zahvaljujem se vam za dobro izvedeno delavnico. Zagotovo se vidimo tudi v prihodnjem letu.«

Učiteljica, zgodovina na predmetni stopnji

Dešifriranje sporočil

OŠ/3. triada, SŠ

Tematski pogovor in dešifriranje besedil

Delavnica je sestavljena iz dveh delov. V prvem delu ob ogledu Enigme na razstavi v živo spoznamo nemški šifrirni stroj in njegove kriptografske značilnosti, po katerih slovi. V drugem delu učenci ali dijaki sami dešifrirajo dve šifrirani besedili. Pri prvem besedilu skupaj poiščemo ključ. Drugo besedilo pa razvozljajo s pripomočkom za ročno dešifriranje, ki so ga uporabljali vse do izuma Enigme.

Trajanje: 45 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Slovenci v obdobju prve svetovne vojne

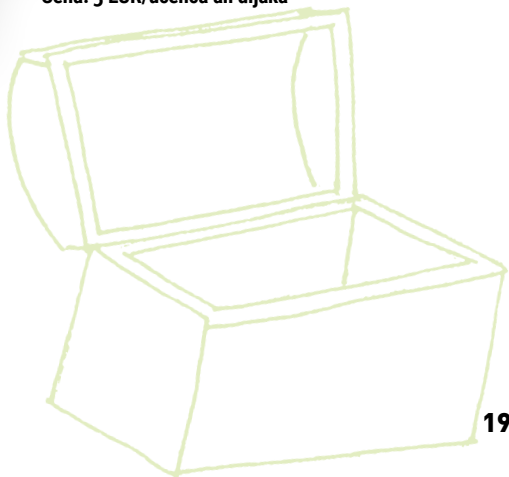
OŠ/3. triada, SŠ

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Na učni uri ob delu z zgodovinskimi viri podrobno spoznamo obdobje prve svetovne vojne. Primerjamo vzroke in povod za začetek vojne, na zemljevidu pokažemo, kje so se bojevali slovenski vojaki, pojasnimo določila in posledice tajnega Londonskega sporazuma s poudarkom na soški fronti, se pogovorimo o vplivu vojne na civilno prebivalstvo in razložimo okoliščine nastanka Države SHS.

Trajanje: 90 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Slovenci med drugo svetovno vojno

OŠ/3. triada, SŠ

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Na učni uri ob delu z zgodovinskimi viri podrobno spoznamo obdobje druge svetovne vojne. Ob razkovanem zemljevidu slovenskega ozemlja opišemo življenje pod vsemi štirimi okupatorji, pojasnimo odnos Slovencev do okupacije, nastanek NOB, se pogovorimo o položaju civilnega prebivalstva v obdobju pomanjkanja, omenimo državljansko vojno in zaključne boje druge svetovne vojne na slovenskem ozemlju.

Trajanje: 90 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

»Vaš film o drugi svetovni vojni je ravno prav dolg, super pripravljen. Vsi muzeji bi jih lahko imeli, saj na šoli žal nimamo dovolj dni dejavnosti, da bi lahko obiskali vse muzeje.«

Profesorica, gimnazija

Slovinci v prvem desetletju po drugi svetovni vojni

OŠ/3. triada, SŠ

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Učna ura, ki ob delu z zgodovinskimi viri obravnava obdobje od konca druge svetovne vojne do sredine petdesetih let. Razložimo povojni sistem oblasti in nasilen obračun z nasprotniki, se pogovorimo o značilnostih življenja z vidika gospodarskega, družbenega in socialnega delovanja ter pojasnimo določitev mej. Opišemo tudi značilnosti informbirojevskega spora in posledice le-tega za jugoslovansko notranjo in zunanjo politiko.

Trajanje: 90 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Življenje Slovencev v šestdesetih in sedemdesetih letih 20. stoletja

OŠ/3. triada, SŠ

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Učna ura, ki ob delu z zgodovinskimi viri obravnava obdobje socializma. Spoznamo, kako so spremembe v gospodarskem, političnem in kulturnem življenju vplivale na spreminjanje načina življenja Slovencev v 60. in 70. letih preteklega stoletja. Med drugim govorimo o dvigu življenjskega standarda, politični krizi, gospodarskih reformah, spremembah ustave, o »liberalizmu«, vplivu zahoda, študentskem gibanju, delegatskem sistemu in dogovorni ekonomiji.

Trajanje: 90 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Modernizacija življenja Slovencev po drugi svetovni vojni

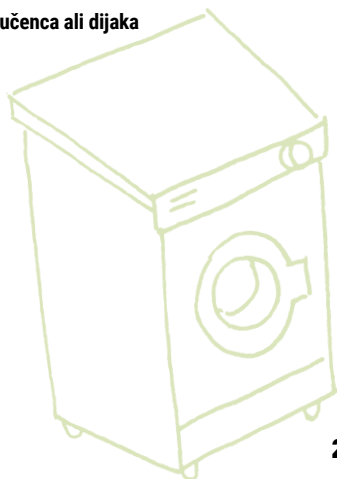
OŠ/3. triada, SŠ

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Na učni uri primerjamo značilnosti življenja v Sloveniji v posameznih obdobjih po drugi svetovni vojni z vidika modernizacije stanovanj, povečanja motorizacije, razvoja potrošništva, sprememb prehranjevalnih navad, šolskih reform, preživljanja prostega časa in dopustovanja ter sprememb na področju zdravstva. Dejansko pogledamo, kako se je po letu 1945 spremenilo vsakdanje življenje ljudi.

Trajanje: 90 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Dopolnitev učnega načrta
AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO

Osamosvojitve Republike Slovenije

OŠ/3. triada, SŠ

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Voden pregled demokratizacije in osamosvojitve Republike Slovenije (1980–2008) ob zgodovinskih virih. Spoznamo značilnosti in obseg jugoslovanske krize v osemdesetih letih ter razloge, ki so Slovence dokončno odvrnili od Jugoslavije. Pojasnimo ključne dogodke, ki so pripeljali do osamosvojitve. Obnovimo tudi vojno za Slovenijo in prvih dvajset let samostojne države, vključno z njenim mednarodnim povezovanjem.

Trajanje: 90 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

»Učne ure v muzeju omogočajo aktivno učenje, delo z raznovrstnimi viri, razgovor, sodelovanje z muzejskimi kustosi in kustosom pedagogom – drugačen, pester in zanimiv pristop, ki uspešno nadgrajuje delo pri rednem pouku.«

Profesorica, srednja šola in gimnazija

Foto: Edi šelhaus

Oblikovanje slovenske zahodne meje tekom 20. stoletja

OŠ/3. triada, SŠ

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Na učni uri spoznamo, kako se je oblikovala današnja meja med Slovenijo in Italijo skozi celotno 20. stoletje. Spremljamo potek meje: rapalsko pogodbo, fašizacijo in italijanizacijo, italijansko okupacijo v času druge vojne, delitev Julijske krajine na cono A in B, oblikovanje Svobodnega tržaškega ozemlja in londonski memorandum. Zaključimo z osimskimi sporazumi leta 1975. Delo poteka v skupinah s pomočjo raznovrstnih zgodovinskih virov. Poudarek je na sodelovalnem učenju.

Trajanje: 90 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Določanje slovenskih meja v 20. stoletju

OŠ/3. triada, SŠ

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Učna ura, ki obravnava nastanek veljavne slovenske meje, ki se je spreminjala in postopno oblikovala skozi 20. stoletje. Ob pisnih in slikovnih virih osvetlimo glavne dogodke, ki so vplivali na nastanek meje, in na položaj prebivalstva na spornih mejnih območjih. Pogovorimo se tudi o položaju slovenskega naroda zunaj Slovenije in o položaju manjšine pri nas.

Trajanje: 120 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Foto: Tomaž Skale

Kaj mi povedo zgodovinski viri?

OŠ/3. triada, SŠ

Rokovanje in iskanje informacij iz različnih zgodovinskih virov

Učna ura, ki bo učencem in dijakom pomagala pri učenju uporabe zgodovinskih virov pri vsakdanjem učenju. Na učni uri bodo z branjem fotografij razvili vizualno pismenost, z branjem grafov in izsekov člankov pa spretnost zbiranja in izbiranja, analize, sinteze, kritične presoje vrednosti in uporabnosti informacij, ki jih lahko razberejo iz zgodovinskega vira. Vsebinska učna ura zajema razglasitev slovenske samostojnosti in prve dni vojne za Slovenijo, torej 26.–28. 6. 1991.

Trajanje: 60 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Dopolnitev učnega načrta
AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO

Jaz in mi

OŠ/3. triada, SŠ

Tematski pogovor o človekovih pravicah

Učna ura, ki vključuje javno razpravo. Na začetku se ukvarjamo s temami, kot so človekove pravice in dileme o človekovih pravicah. Te pravice, ki so zapisane v ustavo in deklaracijo o človekovih pravicah, so ključni stebri vsake demokratične družbe. Vendar nobena pravica ni absolutna. Kaj se zgodi, ko je demokracija na kocki? Kaj se zgodi, ko pridejo temeljne pravice v konflikt med seboj? Med pogovorom se mladi naučijo o temeljnih človekovih pravicah in o njih razpravljajo ob zgodbah in virih iz slovenske zgodovine 20. stoletja. Spoznanja navežejo na zgodbe, ki jih lahko vsak dan opazijo v njihovi skupnosti. Na učni uri želimo mlade spodbuditi, da oblikujejo svoje mnenje o temah, kot so človekove pravice, rasizem, antisemitizem in strpnost.

Trajanje: 60 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Foto: Svetozar Busić

Dopolnitev učnega načrta AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO

Sem državljan Republike Slovenije sš

Iskanje informacij iz raznovrstnih zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje

Kaj sploh pomeni, da si državljan Republike Slovenije? Kje je določeno, kdo je državljan in kakšne so njegove pravice in dolžnosti? Kaj pomeni, da živimo v demokratični državi? Katera država pa je nedemokratična? Na učni uri bomo na podlagi raznovrstnih virov skupaj odkrivali odgovore na vprašanja o državi, demokraciji in državljanstvu v Republiki Sloveniji.

Trajanje: 60 minut

Cena: 3 EUR/dijaka

Foto: Nace Bizilj

Avtor: Tone Kralj

Le kaj nam imajo povedati?

OŠ/3. triada, sš

**Literarno zgodovinska učna ura ob razstavi
Toneta Kralja**

Ustavili se bomo ob izbranih slikah Toneta Kralja, si jih podrobneje ogledali ter jih skupaj raziskali. Vse osebnosti na umetnikovih slikah so zelo nazorno in zgovorno naslikane. Obrazi, kretnje, simboli in barve sporočajo misli, ki jih bomo poskušali umestiti v zgodovinski okvir in ustvariti stripovski prizor. Učenci ali dijaki bodo razdeljeni v skupine opremili likovna dela z besedili v oblačkih in ustvarili dialog med upodobljenimi osebnostmi, ali celo ustvarili strip.

Trajanje: 60 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Učne ure

Simbolika na likovnih delih Toneta Kralja

OŠ/3. triada, SŠ, matura

Voden pogovor ob razstavi Toneta Kralja

Tone Kralj je v svoje likovno ustvarjanje vključil skrbno izbrane zgodovinske prizore in osebnosti, ki jih je pospremil z močno simboliko. Na interdisciplinarni učni uri bomo z učenci ali dijaki s pomočjo razstavljenih zgodovinskih virov, kot so uniforme, čelade, fotografije in zapisi raziskovali in odkrivali simbole, ki so upodobljeni na razstavljenih slikah, ter jih podkrepili s podrobnejšo razlago zgodovinskih okoliščin, ki so privedle do nastanka posameznega likovnega dela.

Trajanje: 60 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Vsakdan v 80. letih

OŠ/3. triada, SŠ

Voden pogovor o vsakdanjem življenju v 80. letih ob razstavi Zimske olimpijske igre

Učna ura bo potekala v rekonstruirani dnevni sobi in pokazala vsakdanje življenje v 80. letih. Živahno desetletje bo predstavljeno na zabaven in poučen način. Učence bo spodbudilo k dotiku, občutku in interakciji z razstavo, da odkrivajo način življenja v bližnji preteklosti na samostojen način.

Trajanje: 60 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

Ferplej je zakon

OŠ/3. triada, SŠ

Tematska učna ura za krepitev pozitivnih vedenjskih vzorcev

Učna ura, na kateri bomo z različnimi nalogami krepili olimpijske vrednote kot so odličnost, sodelovanje, strpnost in prijateljstvo. Skozi zabavne naloge, ki temeljijo na prepletu teorije in prakse, bomo sprejemali različnost in oblikovali okolje, v katerem bo vsak učenec ali dijak našel svoje pozitivne lastnosti, pri katerih velja vztrajati.

Trajanje: 60 minut

Cena: 3 EUR/učenca ali dijaka

»Zanimive delavnice, ker učenci tudi aktivno sodelujejo.«

Učiteljica, osnovna šola

Učne ure za maturante

Slovenska zgodovina 20. stoletja za maturante

SŠ, maturanti

Intenzivno iskanje informacij iz zgodovinskih virov, delo v skupini, poročanje, delovni zvezek

Intenziven pregled slovenske zgodovine 20. stoletja, vključene v evropske in svetovne okvire. Uporaba zgodovinskih virov: branje in uporaba zemljevidov, analiziranje pisnih virov, grafov, slikovnega gradiva, ustnih pričevanj in predmetov, uporaba pravilne strokovne terminologije, podrobna razlaga zgodovinskih dogodkov. Za vsako zgodovinsko obdobje 20. stoletja je pripravljena samostojna učna ura z delovnim zvezkom, zato predlagamo celodnevni obisk muzeja (5 ur). Program je oblikovan v skladu s predmetnim izpitnim katalogom za zgodovino.

Obravnavana obdobja so: prva svetovna vojna, medvojno obdobje, druga svetovna vojna, prvo desetletje po koncu druge svetovne vojne, demokratizacija in osamosvojitve Slovenije.

Čas trajanja: 60 minut za posamezno zgodovinsko obdobje

Cena: 3 EUR/dijaka za eno učno uro; paket vseh 5 učnih ur 11,00 EUR/dijaka

Program Slovenska zgodovina 20. stoletja za maturante je vključen tudi v »Katalog programov zunanjih izvajalcev obveznih izbirnih vsebin in interesnih dejavnosti za šolsko leto 2023/24«, ki ga pripravlja Zavod RS za šolstvo. Dijaki lahko z vključitvijo v program opravijo del obveznih izbirnih vsebin.

»Predavanje sta izvedli zelo tekoče in po vseh pedagoških standardih. Prepričana sem, da je bila ura učencem zelo zanimiva in da so se naučili marsikaj, kar si bodo zapomnili za celo življenje.«

Učiteljica, zgodovina na predmetni stopnji

Otroški abonma

V šolskem letu 2023/2024 nadaljujemo z abonmaji za predšolske otroke.

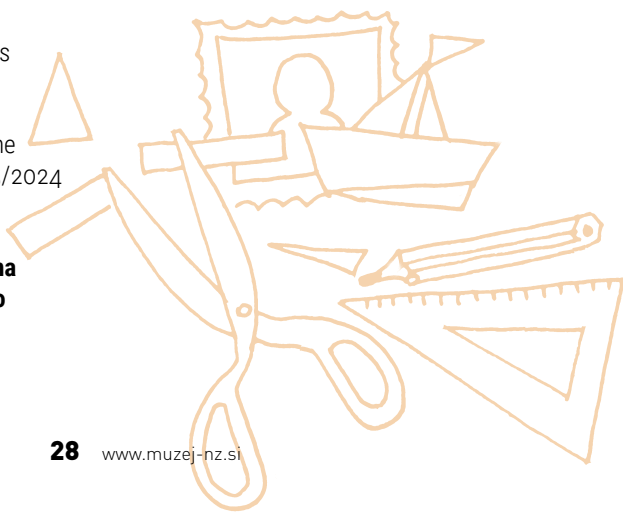
Otroški abonma vključuje:

- udeležbo na 5 ustvarjalnih delavnicah s programa stalne ali občasne razstave
- prost vstop v Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije v šolskem letu 2023/2024

Za udeležbo na abonmaju, ki vključuje 5 delavnic, obračunamo 30 % popusta na ceno delavnice za predšolske otroke po veljavnem ceniku.

»Z delavnicami smo zelo zadovoljni.«

Vzgojiteljica, VIZ

Dan spomina na žrtve holokavsta

DAN SPOMINA NA ŽRTVE HOLOKAVSTA V MUZEJU NOVEJŠE IN SODOBNE ZGODOVINE SLOVENIJE

1. novembra 2005 je Generalna skupščina OZN sprejela resolucijo, s katero je razglasila **27. januar** za mednarodni **dan spomina na žrtve holokavsta**. Dolžnost zdajšnjih generacij in zgodovinopisja je, da več kot 70 let po koncu tragičnih in nasilnih dogodkov druge svetovne vojne preprečimo izgubo spomina na eno najtemnejših plati zgodovine minulega stoletja.

Ob tej priložnosti vas vabimo, da nas obiščete **v sredo, 24. januarja 2024, ob 11.00 uri**.

V muzeju bomo gostili pričevalca, ki bo z nami delil svojo osebno izkušnjo 2. svetovne vojne.

Poleg pričevanja vas vabimo tudi na učne ure.

- **v torek, 23. januarja 2024, ob 11. uri:** Življenje in delo v nemških koncentracijskih taboriščih
- **v sredo, 24. januarja 2024, ob 12.15 uri:** Predmeti iz taborišč, ki jih hranimo v našem muzeju, in njihove zgodbe
- **v četrtek, 25. januarja 2024, ob 11.00 uri:**

Taboriščni jezik (Lagersprache):
Predstavitve najpogostejših besed,
povezanih s taboriščnim življenjem

Vse dogodke bomo izvedli na daljavo preko Zoom-a, ker želimo omogočiti, da se dogodkov lahko udeležijo tudi šole iz oddaljenih krajev.

Predlagamo, da se pred obiskom pričevanja v razredu pogovorite o življenju v času 2. svetovne vojne. Nekatere vsebine na temo holokavsta bomo objavili tudi na spletni strani muzeja www.muzej-nz.si pod Izobraževanje/E-gradiva.

Pričevanja in učne ure so namenjene osnovnošolcem in dijakom in so brezplačne. Prosimo vas za predhodne najave na:

prijava@muzej-nz.si

»Rada bi se vam zahvalila za današnjo uro. Tema je bila izredno zanimivo pripravljena in nazorno predstavljena in učenci so jo z zanimanjem poslušali.«

Učiteljica, zgodovina na predmetni stopnji

Ana Frank – zgodba za sedanjost

Mednarodni projekt: **ANA FRANK – ZGODBA ZA SEDANJOST**

Razstava Ana Frank – zgodba za sedanjost

potuje po slovenskih osnovnih in srednjih šolah. Njena posebnost je, da po njej vodijo učenci in dijaki. Na vodstva se pripravijo na dvodnevnem izobraževanju, ki ga izvede predstavnik Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije. Potujoča razstava vsebuje tudi besedilo v brajici in maketo skrivališča; delno je prilagojena za slepe in slabovidne. V letu 2016 se je program razširili tudi na čezmejno sodelovanje z Avstrijo – t. i. CrossingBorders, ki je povezoval dijake iz Slovenije in Avstrije, že naslednje leto pa se je projekt dodatno nadgradil in povezal dijake iz Slovenije, Nemčije in Nizozemske v projektu Memory Walk: Engaging Young people in Active Commemoration to Combat Discrimination.

Več informacij o projektu in fotografije najdete na spletni strani: **www.anafrankslo.eu**.

V kolikor želite, da razstava gostuje na vaši šoli v šolskem letu 2023/2024, prosimo pišite na **monika.mocnik@muzej-nz.si** ali pokličite na **01 300 96 34**. Gostovanje in izvedba izobraževanja sta brezplačni, šola krije le stroške prevoza.

Slovenci v koncentracijskih taboriščih

Potujoča razstava:

SLOVENCİ V NEMŠKIH KONCENTRACIJSKIH TABORIŠČIH – predmeti v zbirkah Muzeja novejše in sodobne zgodovine Slovenije

Muzej novejše in sodobne zgodovine Slovenije hrani predmete, fotografije, dela in dokumente nekdanjih taboriščnikov v sedmih zbirkah: v zbirki predmetov iz zaporov in taborišč, zbirki osebnih predmetov in dokumentov, zbirki zemljevidov, zbirki plakatov, zbirki ustnih virov, fotografski zbirki in likovni zbirki.

Zbirka predmetov iz zaporov in taborišč obsega **1077 predmetov iz nemških in italijanskih zaporov in taborišč**. Že leta 1952 je Glavni odbor Rdečega križa predal takratnemu Muzeju narodne osvoboditve predmete taboriščnikov, ki so jim bili odvzeti ob prihodu v nemška taborišča. Ob odhodu domov so jih prevzeli nacionalni taboriščni odbori in predali Štabu za repatriacijo. 528 predmetov, za katere niso našli lastnikov oz. se lastniki niso javili, pa so predali muzeju. Veliko gradiva je muzej pridobil tudi ob pripravi občasne razstave Okupatorjevi zapori in taborišča leta 1960.

Predmeti so v zbirki razvrščeni v tri sklope:

predmeti odvzeti taboriščnikom ob prihodu, predmeti, ki so jih taboriščniki izdelali ali uporabljali v taborišču in predmeti, ki jih je imelo taboriščno osebje.

Tema je predstavljena na devetih tematskih panojih, in sicer:

ustanavljanje taborišč, matična in zunanja taborišča, razvrščanje koncentracijskih taborišč, število Slovencev v koncentracijskih taboriščih, sprejem in registracija, umrli, osvoboditev, vračanje in repatriacijske baze.

Razstava lahko gostuje tudi na vaši šoli. V kolikor želite, da razstava v šolskem letu 2023/2024 gostuje na vaši šoli, prosimo pišite na prijava@muzej-nz.si ali pokličite na **01 300 96 21**. Gostovanje in izvedba izobraževanja sta brezplačni, šola krije le stroške prevoza.

V sklopu gostovanja muzej organizira enodnevno delavnico (4–5 ur), na kateri učence ali dijake seznanimo s tematiko in jih pripravimo, da lahko samostojno vodijo po razstavi.

»Učenci so se res dobro pripravili. Veliko novega so nam povedali.«

Učiteljica matematike, OŠ

Življenje v koncentracijskih taboriščih

Potujoča razstava:

ŽIVLJENJE V NEMŠKIH KONCENTRACIJSKIH TABORIŠČIH

Razstava Življenje v nemških koncentracijskih taboriščih-likovno ustvarjanje v taboriščih, prikazuje taboriščni vsakdan, od prihoda deportirancev v nemško koncentracijsko taborišče, do osvoboditve in odhoda domov.

Na osmih panojih je poleg življenja posebna pozornost posvečena tudi ustvarjanju v taboriščih, ki je vključevalo predvsem izdelovanje različnih preprostih drobnih predmetov za vsakdanjo rabo. Taboriščniki so jih izdelali iz materialov, ki so jim bili na voljo v taborišču. Hkrati so kot vodilni motiv izpostavljene tudi redke risbe, ki so jih še med vojno skrivoma narisali zaprti slovenski likovni ustvarjalci.

Med zaporniki je bilo namreč veliko likovnih umetnikov in študentov. Njihova dela so izredno redka, saj glede na razmere ni bilo možnosti za ustvarjanje. Večji opus del pa je nastal že po osvoboditvi taborišč in pričakanju odhoda domov.

Razstava lahko gostuje tudi na vaši šoli. V kolikor želite, da razstava v šolskem letu 2023/2024 gostuje na vaši šoli, prosimo pišite na prijava@muzej-nz.si ali pokličite na **01 300 96 21**. Gostovanje in izvedba sta brezplačni, šola krije le stroške prevoza.

V sklopu gostovanja Muzej organizira enodnevno delavnico (4–5 ur), na kateri učence ali dijake seznanimo s tematiko in jih pripravimo, da lahko samostojno vodijo po razstavi.

Fotografije iz Auschwitza

Potujoča razstava: **FOTOGRAFIJE IZ AUSCHWITZA**

Medinstitucionalna razstava Fotografije iz Auschwitza: zgodbe s fotografij slovenskih taboriščnikov poslanih leta 1942 v koncentracijsko taborišče Auschwitz

V koncentracijsko taborišče Auschwitz je bilo z območja Slovenije po do sedaj zbranih podatkih poslanih okoli 3.000 ljudi. Za 1.723 taboriščnikov je Auschwitz kraj smrti. V koncentracijskem taborišču Auschwitz je bilo ob prihodu fotografiranih okoli 200.000 taboriščnikov. Ob ukinitvi taborišča je bilo ukazano uničenje vseh fotografij taboriščnikov, vendar je fotografu in taboriščniku Wilhelmu Brasseju uspelo skriti 38.916 teh fotografij, ki jih hrani arhiv Državnega muzeja Auschwitz-Birkenau. Med njimi je več kot 800 fotografij Slovencev in Slovenk, a nobene fotografije Juda, Judinje, Roma ali Rominje iz Slovenije. Slovenski taboriščniki so na fotografijah posnetih med 28. septembrom 1941, ko je prispela prva skupina Slovencev iz zapora Begunje, in 20. septembrom 1944, ko sta prispela dva Slovenci iz koncentracijskega taborišča Dachau. 769 kopij teh fotografij hrani Muzej novejšje zgodovine Celje. V razstavi so izhajali

iz fotografije taboriščnika, hkrati pa so predstavili zgodbo celotne družine. Tako pripovedujejo zgodbo družin Šarh, Poljanšek, Žmauc, Hlačun, Prislan in Čeplak.

Avtorji: Boris Hajdinjak, Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor, Darja Jan, Muzej novejšje zgodovine Celje in dr. Monika Kokalj Kočever, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije

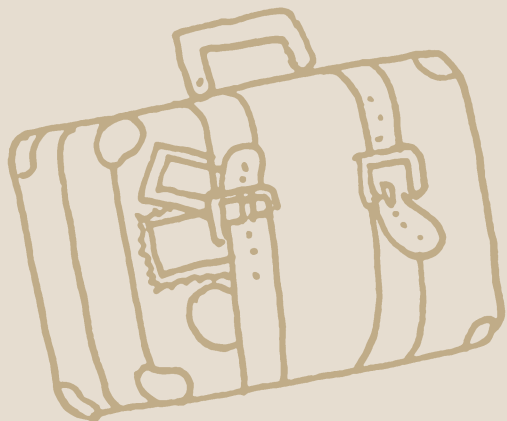
Razstava lahko gostuje tudi na vaši šoli. V kolikor želite, da razstava v šolskem letu 2023/2024 gostuje na vaši šoli, prosimo pišite na prijava@muzej-nz.si ali pokličite na **01 300 96 21**. Gostovanje in izvedba izobraževanja sta brezplačni, šola krije le stroške prevoza.

V sklopu gostovanja Muzej organizira enodnevno delavnico (4–5 ur), na kateri učence ali dijake seznanimo s tematiko in jih pripravimo, da lahko samostojno vodijo po razstavi.

Razstave na gradu Rajhenburg

3 stalne razstave Muzeja novejše in sodobne zgodovine Slovenije na gradu Rajhenburg

Slovenski izgnanci 1941–1945

Razstava Slovenski izgnanci 1941–1945 v petih sklopih predstavlja izgon Slovencev med drugo svetovno vojno. Predstavljen je predvsem izgon na ozemljih, ki jih je zasedla nemška okupacijska oblast. Obiskovalec dobi vpogled v nacistične raznarodovalne ukrepe in taborišča ter kraje izгона, kamor je bilo izgnanih okrog 80.000 izgnancev in beguncev. Predstavljeni so štirje valovi izгона in nemška kolonizacija na izgnanem področju. Življenje v izgnanstvu spoznamo preko osebnih predmetov, dokumentov in številnih fotografij. Prikazano je tudi vračanje izgnancev v domovino in njihovo težko življenje v povojnem času. Predstavljeno tematiko v vseh sobah na ekranih dopolnjuje več tisoč fotografij in 93 osebnih zgodb izgnanih družin in posameznikov. Razstava se zaključi s predstavitev delovanja Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in s steno spomina.

..... Trapisti v Rajhenburgu

Red trapistov, red reformiranih cistercijanov, je ok. leta 1880 francoska oblast razpustila. Menihi so v iskanju novega doma kupil grad Rajhenburg in številne posesti ter ga preuredil v samostan Marije Rešiteljice. Držali so se reka ORA ET LABORA, moli in delaj in delali po pravilu – vse kar potrebuješ za svoje življenje, ustvari sam. Ukvarjali so se z različnimi vejami gospodarstva, obdelovali obsežna posestva, prinesli nove kulture in strojni način obdelave zemlje. Znani so bili po izdelavi sira Trapista, še posebej pa po proizvodnji čokolade in čokoladnih izdelkov in likerjev Imperial. Na razstavi je podrobno predstavljen trapistovski meniški red in številni predmeti, ki so jih trapisti uporabljali v vsakdanu, poleg tega pa so na ogled tudi mnogi trapistovski izdelki.

..... Kazenske ustanove na gradu Rajhenburg, 1948–1966

Med junijem 1948 in aprilom 1966 je na gradu Rajhenburg delovalo več kazenskih ustanov, najprej za ženske, nato tudi za moške obsojence. Te kazenske ustanove so se imenovale kazensko poboljševalni domovi (KPD) in so bili nekakšni nasledniki sprva kazenskih taborišč, nato pa zavodov za prisilno delo. Med leti 1948 in 1956 je na gradu deloval KPD za politične obsojenke iz vse Slovenije in ženske, obsojene različnih kriminalnih dejanj. Osnovni cilj dela z zapornicami v KPD je bila prevzgoja, predvsem prevzgoja z delom. Zapornice so opravljale različna dela v delavnicah, v zavodu in na ekonomiji. Poleg ženskega KPD so na razstavi, ki je bila postavljena leta 2016, predstavljene tudi druge kazenske ustanove, ki so na gradu delovale do leta 1966. Obiskovalci si lahko ogledajo predmete nekdanjih zapornic in fotografije ter poslušajo njihova pričevanja.

Za več informacij ali najavo ogleda prosimo pišite na info@gradrajhenburg.si ali pokličite na telefon **07 620 42 16**.

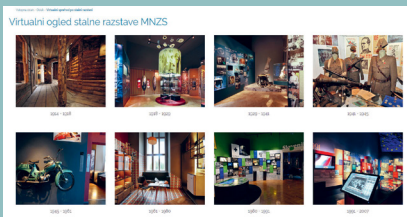
Muzej na spletu

DIGITALNA GRADIVA MUZEJA

Na spletni strani Muzeja novejša in sodobna zgodovina Slovenije pod zavihkom Izobraževanje/E-gradiva najdete raznovrstna pedagoška gradiva. Gradiva stalno dopolnjujemo in nadgrajujemo.

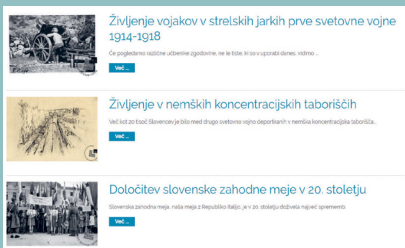
Virtualni sprehod skozi stalno razstavo

Za vas smo pripravili virtualni ogled stalne razstave s kratko predstavitvijo obdobja, ki ga prikazuje posamezna soba. Virtualni ogled je razdeljen po sobah. Na voljo so tudi interaktivni delovni listi.

Učna gradiva

Učna gradiva se navezujejo na slovensko zgodovino od 1914 do danes. Sestavljena so iz več delov, in sicer obsegajo razlage določenih tem, povezave do pričevanj, video vsebin in raznovrstnih nalog za ponovitev snovi v razredu ali doma. Cilj učnih gradiv je zagotoviti dodatne informacije o tematikah, ki so tudi sicer obravnavane v šolah.

Časovnice

Časovnice nudijo odličen pristop k poučevanju pomembnejših dogodkov iz slovenske zgodovine 20. stoletja in učencem pomagajo razumeti splošen razvoj dogodkov. Omogočajo vizualno predstavitev dogodkov s kratkimi in jedrnatimi informacijami. Trenutno so na voljo časovnice, ki obravnavajo štiri obdobja: 1914–1918, 1941–1945, 1945–1961, 1961–1980 in 1980–1990.

Naloge za ponovitev

Naloge za ponovitev so namenjene predvsem učencem (z mislijo na maturante), da bodo lahko od doma ponovili snov, ki je sicer obravnavana pri pouku. Naloge so pripravljene v obliki spletnega delovnega lista z dodatnimi pojasnili, na koncu pa so v pdf obliki dodane tudi rešitve.

Žepna zgodovina

V Žepni zgodovini so na kratak in preprost način predstavljene izbrane teme iz slovenske zgodovine 20. stoletja. Razlago podkrepijo slike predmetov in virov iz zbirk Muzeja.

Kahoot kvizi

Preprosti in zabavni kvizi, ki obsegajo okoli deset vprašanj. Vprašanja so vezana na aktualne učne načrte za zgodovino v osnovnih in srednjih šolah.

Zanimivosti od A do Ž

V rubriki Zanimivosti od A do Ž so predstavljene teme za vedoželjne. Trenutno so predstavljene teme iz časa 2. svetovne vojne, ki jih bomo nadgrajevali s temami iz ostalih obdobj 20. stoletja.

Interaktivne ilustracije

V tem šolskem letu bodo na ogled 4 interaktivne ilustracije, in sicer o življenju v strelskih jarkih na soškem bojišču, o življenju v nemških koncentracijskih taboriščih, pogled v stanovanje v 50. letih in pogled v stanovanje in vsakdan v 60. in 70. letih.

»Spletne vsebine so odlične za ponovitev snovi.«

Učitelj, zgodovina na predmetni stopnji

Učiteljska mreža

Učiteljska mreža – prostor izmenjave

**Pridružite se BREZPLAČNI učiteljski mreži
in prejmite:**

- redne e-novice
- prednost pri rezervaciji obiska
- 10% popust na publikacije, ki jih je izdal MNSZS
- brezplačne zasebne ogleds stalne
in občasni razstav
- priložnost, da se aktivno vključite v razvoj
pedagoških programov in raziskav

E-novice obsegajo najnoveše muzejske
novice s področja pedagoškega dela v MNSZS
in aktivnosti za delo v učilnicah, ki jih lahko takoj
uporabite pri delu z učenci oziroma dijaki.

Prijava

Za prijavo na e-novice pošljite sporočilo
na prijava@muzej-nz.si. Prosimo, dopišite
svoje ime in priimek in organizacijo ter navedite,
kateri razred poučujete.

Od prejemanja e-novic se lahko kadarkoli
odjavite s sporočilom na prijava@muzej-nz.si.

*»Prilagodljivost, odprejo tudi
prej in ob ponedeljkih.«*

Učitelj, osnovna šola

Kako do nas

Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije se nahaja v Cekinovem gradu na obrobju parka Tivoli. V njegovi neposredni bližini je športna dvorana Hala Tivoli.

Če prihajate iz centra Ljubljane, se odpravite peš skozi park Tivoli. V 15 minutah zmerne hoje boste prišli do muzeja.

Če vas avtobus pusti na parkirišču parka Tivoli, se sprehodite skozi kostanjev drevored in po dvesto metrih boste prispeli do muzeja – baročnega dvorca s svetlo roza fasado. Drevored stoji pravokotno na Celovško cesti in pivovarno Union.

Način plačila

Vstopnino v muzej in na delavnice plačate pri varnostniku muzeja z gotovino ali naročilnico.

Informacije in najava obiska
po elektronski pošti
prijava@muzej-nz.si

po telefonu
01 300 96 21 / 051 353 901

več informacij
www.muzej-nz.si

Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije
Celovška cesta 23
1000 Ljubljana
T: 01 300 96 10
E: uprava@muzej-nz.si
W: www.muzej-nz.si

**Muzej
novejšje in
sodobne
zgodovine
Slovenije**